І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь . . . Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 232. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го ГРУДНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 15, 1966 No. 232. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 14-го грудня, 1966

В АМЕРИЦІ

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ЗДА ТВЕРДИТЬ, що стейтова легіслятура Джорджії має законне право вибрати губернатора з-поміж тих двох кандидатів, які в цьогорічних виборах дістали найбільше число голосів. Згідно з цим рішенням Генеральна Асамблея Джорджії, це значить об'єднані Палати Стейтової Легіслятури, мають 10-го січня 1967-го року вибрати губернатора з-поміж Лестера Дж. Меддокса, демократа, який був дістав 448,044 голоси, і республіканця Говарда Г. Келлевея, що мав 449,892 голоси. Обидва вони не мали більшости відданих у виборах голосів, тому, згідно зі стейтовою конституцією Генеральна Асамблея має перевести вибір.

СЕКРЕТАР ЗДОРОВ'Я ДОМАГАЄТЬСЯ, щоб скріпити боротьбу проти занечищеного повітря, бо як це не станеться, то незабаром американці в більших містах мусітимуть ходити по вулицях із масками на обличчях або сидіти в дома, як кроти, охороняючи свої мешкання захисними банями. Секретар здоров'я, виховання і добродійності Джан В. Гарднер промовляв до 3,000 делегатів на Крайовій Конференції в справі занечищеного повітря в готелі Шератон у Вашингтоні. Конференцію скликав Федеральний Уряд, щоб виготовити загальну програму, як поборювати занечищення повітря газами з авт і фабрик. Конференцію відкрив віце - президент Гомфрі.

ПАЛАТНА РІЛЬНИЧА КОМІСІЯ СТВЕРДИЛА, що хліб подорожчав цього року тому, що збільшилися кошти розподілу хліба до роздрібних крамниць. Комісія твердить, що в цьому завинили дещо і самі господині, які купують хліб, бо вони домагаються кращого опакування хліба та ліпших його родів. Хліб подорожчав в липні ц.р. на два до трьох центів на одному буханцеві. У звіті цієї Комісії говориться про те, що фармери, пекарі і млинарі мало що скористали зі збільшених цін на хліб, бо велика частина зі збільшеної ціни пішла в кишені тих, що доставляють хліб, це значить посередників, що є між фармером і споживачем, та на поліпшення опакування і гатунку хліба.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ НЮ ЙОРКУ Роберт Ф Кеннеді виступав в обороні президента Джансона в Сенатській Комісії в справах урядових дій, коли сенатор демократ із Пенсилвенії заявив, що Президент занедбав боротьбу проти вбогости. Після того як свідок виступала пані Кеті Ріплі, яка хвалила сенатора Роберта Кеннеді, називаючи його „приятелем вбогих" і заявляючи, що цього „не можна сказати про президента Джансона". Тоді забрав слово присутній сенатор Кеннеді, який сказав, що „боротьба проти вбогости — це програма президента Джансона, який з людиною глибокого співчуття до вбогих".

НАЙВИЩИЙ СУД ЗДА ПОТВЕРДИВ засуд Джеймса Р. Гоффа, голова Міжнародного Братства Шоферів. Рішення цього Суду свідчить про те, що Джеймс Гоффа мусітиме відбути кару вісьмох років тюрми. Засудження Гоффи відбулося кілька років тому, але досі він вносив численні апеляції, і кару відкладали аж до вирішення апеляцій у всіх можливих інстанціях. Але оборонці Гоффи вже внесли просьбу про відкладення речення, в якому мали б ув'язнити Гоффу, і він зможе бути на волі ще кілька місяців.

У СВІТІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДІН РАСК ПЕРЕВІВ У ТАЇ (СІЯМІ) НАРАДИ з тамошнім прем'єром Таномом Кіттікахорном і міністром закордонних справ Танатом Хоманом — вірними приятелями Америки. Після того Раск полетів до Індії, де проте зупинився тільки пів години на летовищі: там ждав його індійський міністер закордонних справ М. Ц. Чагля. У Таї ЗДА мають 35.000 війська і летунські бази, сприяючи боротьбі тайського війська проти місцевих комуністичних партизанів. Індія ж стурбована, що ЗДА зволікають із присланням їй обіцяного зерна. Президент Джансон —пишуть газети — розгніваний, що індійський прем'єр Індіра Ганді запросила була єгипетського й югославського президентів Насера й Тіта та проголосила разом з ними заяву проти в'єтнамської політики Америки.

У МОСКВІ ПОЧАВ РАДИТИ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ КОМПАРТІЇ СССР, який складається з 195 членів і 165 кандидатів. Леонід Брежнєв виголосив промову на тайному засіданні. Брежнєв мав поручати скликання світового збіговища комуністів задля „устілення совєтської політики і єдности комуністичного руху", що на-правді означає — затаврування китайських комуністів, чи навіть викинення їх з комуністичної сім'ї. Після ЦК компартії радитиме Верховний Совєт.

КОНТРОЛЬОВАНА УРЯДОМ НАССЕРА ЄГИПЕТСЬКА ПРЕСА ЗАКИДАЄ Йорданії, що вона „зараз на другий день після своєї згоди" на прийняття на йорданську територію іракського й савді-арабського війська — противиться здійсненню тієї постанови, прийнятої на конференції Арабської Ліги минулого тижня в Каїро. Йорданія твердить, що вона прийме ті війська для скріплення своєї оборони проти Ізраїлю, з яким вона має довгий на 330 миль пустинний кордон, але вимагає, щоб спершу Єгипет відкликав свої війська з Ємену та обсадив ними Синайський півострів.

БРИТАНІЯ ПРОГОЛОСИЛА, що відкладає остаточне рішення щодо залишення чи відкликання свого 55.000-го війська з Надрайнщини до половини 1967-го року. Утримання того війська коштує Британії 263 мільйони дол. річно. ЗДА обіцяли додатково закупити у Британії зброї за 35 мільйонів, 56 мільйонів скреслено з різних дотеперішніх видатків на те військо в Німеччині, а сама Західня Німеччина обіцяла заплатити 88 мільйонів. Все одно залишаються непокритими видатки на кругло 100 мільйонів дол.

ЕСПАНСЬКИЙ ГОЛОВА ДЕРЖАВИ ФРАНСІСКО ФРАНКО ВИГОЛОСИВ через радіо-телевізію 12-хвилинну промову до народу, в якій закликав голосувати в плебісциті за проєктом нової конституції. Вся опозиція закликає до бойкоту того плебісциту або до віддавання білих карток, на знак протесту, що уряд Франка не дозволив на публічні дебати над тим проєктом конституції ані на відсунення терміну голосування.

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ СТВОРЯТЬ НОВУ постійну агенцію: Організацію для промислового розвитку. Тому, що 20 грудня ц. р. кінчиться сесія Генеральної Асамблеї, не відомо, чи до того часу погодяться на членів пропу тієї агенції.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ВІДБУДЕТЬСЯ ЗГІДНО З ПЛЯНОМ У ЛИСТОПАДІ 1967 РОКУ

Торонто. — В понеділок і вівторок, 12 і 13 грудня ц. р. відбулися тут у готелі Кінг Едвард чергові наради Підготовної Комісії Пан-Американської Української Конференції для скликання Світового Конгресу Вільних Українців, у висліді яких рішено, що проведена дотепер підготовна праця дозволяє відбути цей Конгрес згідно з пляном в листопаді 1967 р.

Наради, у яких взяли участь названі в повідомленні поруч члени Програмової Комісії з осідком у Вінніпегу і Організаційної Комісії з осідком у Ню Йорку, відкрив молитвою й опісля проводив ними наперемінну з о. Йосипом Лисогором, голово Організаційної Комісії, голова Програмової Комісії та президент ПАУК і КУК о. прелат д-р Василь Кушнір. Господарем на зустрічі та опікуном учасників нарад був Торонтський Відділ Комітету Українців Канади під проводом д-ра М. Кушпета, який привітав гостей на початку нарад.

Проводили нарадами, як згадано, голови обох Комісій, а секретарювали мгр. Є. Мастикаш та ред. І. Білинський. Звіт з праці Програмової Комісії склав о. прелат д-р Василь Кушнір і за організаційну Комісію Йосип Лисогір. Під час нарад найбільше часу й уваги віддано відвигненій знову Програмовою Комісією справі місця відбуття Світового Конгресу Вільних Українців, на яке на попередніх нарадах вибрано осідок Об'єднаних Націй та світову метрополію — Ню Йорк. На порядку нарад було також устійнення текстів уже заспроєктованих і приготованих резолюцій, закликів і маніфесту про скликання СКВУ, який має бути проголошений всічні 1967 року.

Учасників нарад протягом цих двох днів гостили обідом в понеділок Торонтський Відділ Лікарського Товариства й у вівторок під проводом свого голови д-ра С. Кучменди і у вівторок Українське Товариство Інженерів під проводом інж. Юрія Куриса. Згідно з інформаціями голови Організаційної Комісії СКВУ буде могти відбутися в одному із двох найбільш репрезентативних готелів — Волдорф Асторія або Ню Йорк Гілтон. Під час нарад мали свій відгомін також деякі з подій, що засіяували на Дев'ятому Конгресі Американських Українців або після нього. Поодинокі члени нарад взяли участь в багатолюдному громадському вічу, що відбулося у вівторок 13 грудня ввечері в залі УНО, зорганізованому торонтським Відділом КУК, для протесту проти нищення комуністичним московським окупаційним режимом української культури та її діячів.

ПОВІДОМЛЕННЯ ПІДГОТОВНОЇ КОМІСІЇ ПАУК ДЛЯ СКЛИКАННЯ СКВУ

У Торонті, Канада, в днях 12 і 13 грудня 1966 року відбулася чергова конференція Підготовної Комісії Пан-Американської Української Конференції (ПАУК) для справ Світового Конгресу Вільних Українців. У конференції взяли участь члени Організаційної Комісії (д-р М. Стахів, д-р Вол. Михайлів, ред. А. Драган, ред. І. Білинський) під проводом свого голови Йосипа Лисогора, та члени Програмової Комісії (ред. І. Сирник, М. Плав'юк, мгр. І. Іванчук, мгр. М. Сосновський, пані М. Дима, д-р Яр. Кальба, мгр. Є. Мастикаш, д-р М. Кушпета і адв. Т. Гуменюк) під проводом голови цієї Комісії о. прелата д-ра Василя Кушніра.

Конференція прийняла звіт з праці Організаційної і Програмової Комісії та ствердила, що дотепер проведена підготова дозволяє відбути Світовий Конгрес Вільних Українців згідно з плянами у передбаченому реченці в листопаді 1967 року. Справам дальшої підготови, проголошення і переведення СКВУ буде присвячена чергова Восьма Сесія Пан-Американської Української Конференції, що відбудеться в Ню Йорку, найпізніше до 21-22 січня 1967 р.

Північний В'єтнам вичерпує джерела свого воєнного постачання

Бангкок. — Американські синдиковані колюмністи Боб Консідін і Мілтон Каплан, які перебувають тепер у південній Азії, твердять — після довшого перебування в Південному В'єтнамі — що прем'єр Сіяму (Таї) маршал Таном Кітікахорн переконаний у недалекому вичерпанні воєнного потенціялу Північного В'єтнаму. Він мав — за твердженням тих журналістів — запевнити головного редактора часописів концерну Герста, Вільяма Рандольфа Герста, що вичерпуються джерела північно - в'єтнамського постачання і його господарські ресурси. Сіям має найкращі інформації — не тільки від безпосередньої своєї розвідки, але й з комуністичних, китайських і невтральних джерел. Сіямський прем'єр і його міністер закордонних справ Тонант Хоман буцімто переконані, що з кінцем 1967 року закінчиться зорганізована В'єтнамська війна, дармащо незорганізована комуністична партизанка буде ще довго продовжуватися. Але для винищення тієї партизанки — твердять ті державні мужі й одночасно високі військовики — досить буде „одної — двох американських дивізій" поруч із південно-в'єтнамською державною армією. Ті Сіямські державні мужі звертають увагу на виразну зміну політики невтральної Бірми і комунофільської Камбоджі: вони щораз виразніше віддаляються від Пейпінгу, свідомі програ комуністичної справи в Південному В'єтнамі.

Видатки на оборону в найближчому році мають становити коло $75 більйонів

Вашингтон. — Видатки на оборону в найближчому році знов збільшаться, але це збільшення не буде таке велике, як цього фінансового року, коли вони винесуть коло $14-ох більйонів більше в порівнянні з попереднім роком. У фінансовому році, який закінчиться 30-го червня 1967, витрати на оборону винесуть від $67 до 68-ох більйонів, а у фінансовому році, що зачнеться 1-го липня 1967, вони запропоновані у висоті більшій,як $70 більйонів, але не перебільшають, щоб вони переступили $75 більйонів. Оце менше збільшення видатків на оборону та сповільнення темпу росту економіки з запорукою того, що не треба буде збільшувати прибуткових податків, щоб сповільнити темп економічного росту та припинити інфляційний тиск. Минулого року пропонував Уряд менші видатки на оборону, бо гадав, що закінчиться війна у В'єтнамі. Цього року не передбачують такої можливости, тому відразу пропонують збільшені витрати на оборону. Сповільнення темпу у збільшуванні економіки видко вже в цьому 1966 році. Це видко з цього, що є менший рух в будівельному промислі, в продукції авт та в зменшених гуртових цінах на товари. Економісти беруть ці явища до уваги і гадають, що збільшення прибуткових податків в першій половині цього року було б добрим ліком на сповільнення темпу економічного росту, але тепер воно не було б корисним ліком, тому не треба буде збільшувати податки, бо економіка і без цього сповільнює темп свого збільшування.

Новий канцлер Німеччини заповідає згоду з Польщею і Чехією

Бонн. — Новий західньонімецький канцлер д-р Курт Георг Кізінгер виголосив 13 грудня ц. р. у парляменті (бундестаґу) одногодинну промову про закордонну і внутрішню політику Німеччини, при чому заповів, що його уряд буде старатися поправити взаємини з усіма сателітськими комуністичними державами, особливо з Польщею і Чехословаччиною. Кізінгер заявив, що німці, які тепер є самі поділені, розуміють історичні терпіння поляків, але остаточний кордон між Німеччиною і Польщею може бути схвалений тільки тоді, коли Німеччина буде з'єднана і матиме один авторитетний уряд. Щодо Чехословаччини, то він заявив, що Німеччина уважає Мюнхенський пакт з 1938 року, на основі якого Гітлер зайняв так званий Судетський край, за зав. Кізінгер велику вагу приклав до покращання німецько - французьких взаємин, заявивши, що вся майбутність Европи залежить від доброго співжиття тих сусідніх держав. Він заявив теж, що німці не забудуть, яку велику допомогу уділила їм Америка задля післявоєнної відбудови, але німецькі грошові зобов'язання з титулу перебування на терені Німеччини чужинецьких військ (ЗДА, Британії і Франції) Західня Німеччина зможе виконувати тільки відповідно до своєї фінансової ситуації. Кізінгер критикував фінансову політику двох своїх попередників — канцлерів Конрада Аденауера і Людвіґа Ергарда — яка довела до дефіциту у висоті 825 мільйонів дол. Як докладно вирівняти той дефіцит — він не сказав.

Пані Кеннеді вносить скаргу на видавців книжки про вбивство її чоловіка

Ню Йорк. — Вдова по покійному президентові Джанові Ф. Кеннеді через свого адвоката повідомила видавництва „Гартер енд Ров" та „Лук" про те, що вона вносить скаргу до суду, домагаючися припинення друкування книжки під заголовком „Смерть Президента", яку написав Віллям Менчестер. Автор цієї книжки додвідався про це в порті Ню Йорку, вернувшися з Европи, висловив своє здивовання з цього факту. Менчестер заявив, що не знає нічого більше про цю справу. Пані Джан Ф. Кеннеді сама просила пана Менчестера, щоб написав книжку про вбивство її чоловіка, яке сталося 22-го листопада 1963-го року в Далласі в Тексасі. Коли машинопис був готовий, видавці післали його до пані Кеннеді, яка домагалася, щоб автор пробив деякі зміни в своїй праці. Автор мав пробити зміни в бажаних пані Кеннеді місцях, але після того не пересилали пані Кеннеді машинопису, боячися, щоб вона не зажадала дальших змін. Із демократичних кол в Ню Йорку повідомили, що в манускрипті була згадка про те, що покійний президент Кеннеді недолюблював президента Джансона. В рукописі книжки президент Джансон представлений як „невихований" особа, яка не виявила своєї пошани до почувань пані Кеннеді, коли вона летіла разом із президентом Джансоном після трагедії в Далласі до Вашингтону. Коли б це місце появилося в книжці — то воно спричинило б напруження між Президентом і членами родини Кеннеді, яка собі цього не бажає. Говорять, що це створило б труднощі для сенатора Ню Йорку Роберта Ф. Кеннеді.

Помер Станіслав Міколайчик

Вашингтон. — У Чеві Чейз під Вашингтоном помер у вівторок 13-го грудня ц.р. у віці 65 років Станіслав Міколайчик, останній визнаний альянтами прем'єр вільної Польщі та віце-прем'єр у першому „коаліційному" післявоєнному уряді. Міколайчик був членом Людової партії, що її головою був колись Вінценти Вітос, і сам був спершу робітником і селянином, поки пішов до шкіл і скінчив сільсько-господарську школу. Він став прем'єром під час війни, коли осідком польського уряду був Лондон, у 1943 році після таємничої смерти в летунській катастрофі генерала В. Сікорського. Після Ялтинської конференції, в якій през. Рузвелт і Черчилл насправді передали Польщу у сферу впливів СССР, Міколайчик намагався ратувати самостійність і демократичний устрій Польщі в нарадах із Рузвелтом, Черчиллем та їздив до Сталіна до Москви. Остаточно погодився на компроміс і прийняв становище віце-прем'єра та міністра хліборобства в 1945 році у Варшаві, але в 1947 році втік за кордон, дізнавшись про рішення комуністів арештувати його. Він, як член комуністичного уряду, який формально визнав був кордони СССР і „самостійну" УССР, був в очах українців тим польським лідером, який виявив би в принципі право українців до власної держави на своїх етнографічних землях. Але в розмовах, які він на цю тему вів вже в Америці з деякими українськими політиками, між ними з покійним д-ром Стефаном Витвицьким, він відмовився від складення будь-якої заяви в цій справі.

ПОМЕРЛА ЛЮДМИЛА Р. МІЦОВСЬКА

Лінден, Н. Дж. — Після довгої і важкої недуги померла Людмила Раїч Міцовська. Парастас відбудеться в четвер 15 грудня 1966 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні МекКлекена, 2124 East St. George Avenue, Linden, N.J. Похорон в п'ятницю, 16-го грудня ц.р., о год. 9-ій ранку з церкви св. Володимира в Елизабет на цвинтар St. Gertrude в Rahway, N.J. Покійна залишила дочок Ірину, зам. Закаляк, і Теляну, зам. Долинську, і з внуків.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

КНИЖКА МИСЛИВСЬКИХ ОПОВІДАНЬ РОМАНА КУПЧИНСЬКОГО

Вінніпеґ. — Тижневик „Новий Шлях" повідомляє, що ще перед Різдв'яними Святами вийде друком у В-ві „Новий Шлях" у Вінніпегу збірка мисливських оповідань відомого поета і автора стрілецьких пісень, Романа Купчинського. Мисливська література це у нас рідкісне явище. Збірка Р. Купчинського буде поважним вкладом у ділянку нашої літератури, зокрема новелістики з мисливською тематикою. Післяслово до збірки написав „сеньйор" українських мисливців і колишній голова мисливського товариства „Тур" у Львові, д-р Теодор Рожанковський. Книга ця матиме понад 200 сторінок. Обгортка роботи мистця Едварда Козака.

МИК. ДНІСТРЯН — ВОЯК В ЛЕТУНСЬКІМ З'ЄДНАННІ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Келлікун. Н. Й. — Місцевий американський часопис подав вістку про вояка Корпусу Американської піхоти ЗДА — українця Анатоля Г. Дністряна, який як вояк Першого летунського З'єднання Морської Піхоти в Данані у Півд. В'єтнамі бере участь у військових операціях з'єднання, зокрема в налетах на ворожі інсталяції, як також в місіях для підтримки наземних військ ЗДА і Південного В'єтнаму в їх боях проти в'єтконгу. Анатоль Дністрян є сином панства М. Дністрянів із Бічвуду, біля Келлікону, Н. Й.

НАРАДА В СПРАВІ НАЗВИ ЗДА

Ню Йорк. — Український Термінологічний Центр в Америці скликав на суботу 17 грудня ц. р. нараду представників українських наукових установ й окремих науковців та журналістів в справі устійнення українського перекладу назви: "United States of America". Перед нарадою, яка відбудеться в залі Українського Інституту Америки при 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку, о год. 5:30 по пол., виступить із доповіддю інж. А. Вовк.

НОВЕ ЧИСЛО „ШАШКЕВИЧІЯНИ"

„Шашкевичіяна" за листопад 1966 принесла знову цікаві матеріяли, що стосуються життя, творчости і культу Маркіяна Шашкевича. Число присвячене теж Іванові Франкові, який високо цінив творчість Пробудителя Західньої України. В збірнику вміщені статті: „Шашкевич в літературній оцінці Івана Франка", „М. Шашкевич і галицько-руська література", надзвичайно цікава розвідка „Читальня українських богословів у Львові ім. М. Шашкевича" та інші. До ревеляційних документів належать статті про „Рід Шашкевичів" та „Хто склав родовід Шашкевичів". Останні стосуються призабутих Шашкевичів на Балканах. „Шашкевичіяна" є органом Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу, а її редактором д-р М. Марунчак.

ХРИСТИНА КАРПЕВИЧ В „АЇДІ"

Ню Йорк. — Сопрано Христина Карпевич виступить в найближчу суботу, 17-го грудня, ц. р. в головній ролі опери Верді „Аїда". Цю оперу ставить нюйоркська компанія Амато Опера Шовкейс у власній залі при 319 Бовері (Третя Евню біля Другої вулиці). Початок опери о 8-ій годині вечора. Христина Карпевич є стипендіятка оперного студію Маннес Колледж оф Мюзік в Ню Йорку. Недавно вона виступала на телевізії каналі 47-ий в музичній передачі, де співала арію з опери „Кавалерія Рустікана".

Вийшла праця д-ра М. Марунчака про „Змагання за незалежність Української Церкви в Канаді"

Вінніпеґ. — Під таким наголовком появилася у Вінніпегу нова історична розвідка, яка з'ясовує початки оформлення Української Церкви в Канаді та ролю, яку відіграла в цьому Катедра св. Володимира й Ольги у Вінніпегу. На підставі історичних документів висвітлено докладно становище перших українських священиків в Канаді, як о. Н. Дмитрова, о. П. Тимкевича, о. Д. Поливки, о. І. Заклинського, о. В. Жолдака та першої Василіянської Місії в Канаді. Є там теж окремий розділ п.н. „Митрополит Андрей Шептицький політично і правно обгрунтовує потребу організаційного завершення Української Католицької Церкви в Канаді". В цій розвідці відкриті також нові сторінки нашого минулого, досі цілком невідомого. Це роля „Товариства Руських Церковних Громад в Сполучених Державах і Канаді" та праця „Комітету для оборони нашого народа і нашої Греко - Католицької Церкви в Америці". Автор праці д-р Михайло Марунчак відвигнув низку цікавих моментів у формуванні релігійного і національного життя українців в Канаді. Видання появилося накладом Катедри св. Володимира й Ольги у Вінніпегу з нагоди ювілейних дат: 15-річчя Катедри св. Володимира й Ольги, 75-річчя Українського Поселення в Канаді та Сторіччя Канадської Федерації.

В Ютиці померла сл. п. Олена Дурбак

Ютика (В.З.) — У вівторок 13 грудня відійшла у вічність сл. п. Олена з Винницьких Дурбак, вдова по св. п. о. кан. Савині Дурбакові, кол. радникові Митрополичої Консисторії у Львові, мати редактора Івана Дурбака. Була активною громадянкою, довголітньою членкою Союзу Українок в краю. Під час Визвольних Змагань зорганізувала в Теребовлі жіночу службу опіки над раненими і хворими вояками Української Галицької Армії. Найстарший син Покійної Юрко помер на тиф на Україні, як старшина УГА. Покійна залишила четверо дітей, шестеро внуків, наймолодший із яких бере тепер участь у воєнних діях у Південному В'єтнамі, як також шестеро правнуків в Україні. Панахиди будуть відправлені в четвер 15 і в п'ятницю 16 грудня в похоронному заведенні Рачика при 604 College Place у Ютиці, Н.Й. Похорон відбудеться в суботу 17 грудня о год. 9:30 з названого похоронного заведення. Служба Божа буде відправлена о год. 10-ій в українській католицькій церкві св. Володимира в Ютиці при 1108 State Street. Тлінні останки Покійної будуть похоронені в родинному гробівці на цвинтарі парафії св. Володимира в Ютиці, Н.Й.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сиґі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Література в дибах

Відбутий в днях 17-19 грудня цього року в Києві, після багатократних відкладень, V З'їзд Письменників України проходив, як це звичайно буває в СССР, в супроводі шумних заяв про „буйний розквіт" української літератури в УССР, про „велике її піднесення". Провідники й учасники з'їзду захлиналися в подяках „рідній комуністичній партії" й „радянському урядові" за щиру увагу й піклування, зокрема ж за можливість... скликати цей з'їзд і „провести його . . . в чудовому Сесійному залі" Верховного Совєту УССР.

Проте, всі ці заяви й подяки були тільки обов'язковими, засвоєними довгою практикою й вивченими акуратно фразами. Коли судити із виступів членів президії, правління Спілки письменників України і інших учасників з'їзду, „буйний" розвиток совєтської української літератури не був уже такий „буйний", і „піклування" партії та уряду не було таке ж уже щире.

З оглядів й аналізи сучасного літературного процесу в УССР виходить цілком незаперечно, що якихось визначних і справді гідних уваги мистецьких творів за ціле семиріччя від останнього, IV з'їзду СПУ так і не появилося, що й далі все це здебільшого, за словами Василя Козаченка, „речі другого чи третього мистецького ґатунку", або, як стверджував Юрій Смолич, „нужденні й антихудожні" твори.

Але й абстрагуючи від цих стверджень, які тільки доводять, що в умовах партійного соцреалізму немає можливостей для справжнього мистецького розвитку, цитовані чи пригадувані промовцями і дискутантами факти свідчать про надзвичайно важкі обставини, що в них мусить існувати українська література в УССР.

Про крайнє незадовільний стан із тиражами друкованих літературних творів, значить того, що найважливіше для творців слова, говорив на з'їзді не тільки голова Ревізійної комісії СПУ Павло Усенко, який ствердив просто й виразно факт „зменшення обсягу видань, кількости назв книжок за пляном 1966 року проти . . . 1958 року". На дошкульну нестачу паперу на 49-му році „переможної радянської влади" і на 21-му році після закінчення війни — нарікали й інші промовці. Юрій Смолич обурювався, що із 180 книжок, підібраних після „найсуворішого добору" для видання в „ювілейному" 1967 році, залишилося — після покладення цього пляну на „прокрустове ложе паперових можливостей" — всього 40 чи над силу 50 назв. Керівник Видавництва Дитячої Літератури „Веселка", Дмитро Ткач, жалівся, що в 1966 році це видавництво диспонувало всього 430 тоннами паперу, проти 980 в 1960 році. Представник літературної Донеччини Павло Байдебура виявив, що видавництвам „Донбас" та „Прапор" взагалі заборонено видавати дитячу літературу.

Про парадокси побутового і матеріяльного забезпечення письменників в УССР можна писати цілу статтю. Із створених під велемовними назвами „Будинку Літераторів" у Києві і „Будинку Творчости" в Ірпені письменники не мають можливости користати, бо використовується їх за „іншим призначенням". Щодо пенсійного забезпечення, то письменники старого віку, згідно з заявою Усенка, в „гіршому становищі, ніж звичайні робітники чи службовці".

Дехто із промовців на з'їзді відважився виступити, правда, дуже обережно — з покликуванням на . . . Леніна і на московську „Правду" — проти „неправильних поглядів" на ролю національної мови й проти упосліджування української мови. Але ніхто з них не відважився виступити виразно й достойно, як годиться творцям слова, на оборону української мови проти русифікації. Так само не було на з'їзді хоч би й натяку на якусь інтерпеляцію в справі останніх репресій в УССР, що їх жертвою впали також деякі українські літератори. Вже самі ці останні факти можуть бути доказом, в яких важких умовах, подібних до сталінського часу, мусять жити й працювати письменники в Україні.

Мих. Килимний

НОВІ ОСОБИ В СТАРИХ ЛАХАХ

Куритиба. — Совєтська преса принесла нові „праці" з ділянки боротьби з „українським буржуазним націоналізмом", написані новими людьми, новими постатями в комуністичній ієрархії на українських землях. Але нічого нового в тих „працях" нема. Маємо діло з тією самою нестравною московською січкою, яка була в М. Попова, П. Любченка, С. Червоненка...

Виходить таке: вже майже 50 років червона Москва поборює український націоналізм, проте він і далі існує, і то не занепадаючи, а набираючи на силі. Цей факт виразно свідчить про те, що московська оцінка „українського буржуазного націоналізму" і підхід до нього — наскрізь помилкові.

Ось недавно на цю тему розписався секретар по пропаґанді Київського обкому КПУ В. Бойченко. Кажуть, що ця особа є сином колишнього генерального секретаря ЦК ЛКСМУ, тобто комсомолу України, Олександра Бойченка, отже належить до „потомственних дворян".

„Слід відзначити, — пише В. Бойченко, — що в отруйній пропаґанді ідеологів імперіялізму особливо багато уваги приділяється Радянській Україні. Про це яскраво свідчить хоча б те, що в багатьох радіостаціях, які спеціялізуються на підривній діяльності проти СРСР, майже половина пересилань присвячена нашій республіці. За кордоном поширюється 800 антирадянських видань, в яких з ворожих нам позицій висвітлюється історію і життя українського народу". Далі, там же: „... імперіялістична реакція докладає всіх зусиль, щоб підірвати дружбу радянських народів — основу могутности нашої держави. З цією метою вона використовує підлих зрадників, відщепенців, зокрема українських буржуазних націоналістичних іуд".

П. Єльченко, перший секретар ЦК ЛКСМУ у своєму виступі розповідає, які то страшні „українські буржуазні націоналісти" для України, а для української молоді зокрема. Б'є на сполох і В. Щербицький, голова „уряду" УССР, мовляв, „українські буржуазні націоналісти" сіють ненависть між народами СССР. А Д. Білоколос „українських буржуазних націоналістів" виніс аж на сесію Генеральної Асамблеї ОН.

Кожному московському вислужникові, отому „самовідверженному малоросові", заціплює рота, коли треба відповісти на засадниче питання: „Чому буржуазний націоналізм існує тільки серед неросійських народів СССР?".

„Буржуазний націоналізм" означає дбання за розвиток рідної мови, культури, літератури, мистецтва, науки, преси, шкільництва, вивчення народними масами своєї історії, плекання народних традицій, змагання за всебічне зростання національної економіки, за використання на добро народу природних багатств та індустріяльної потуги країни, втримання на своїй території власного війська, рівноправні стосунки з усіма іншими державами. Ясна річ, „буржуазний націоналізм" передбачає, що кожний чужинець, прибуваючи на працю та постійне замешкання до тої чи іншої країни, мусить вивчити мову її народу і користуватися нею в усіх зв'язках з довкіллям (це однаково стосується і фабричного робітника і університетського професора).

Здається, вгорі вичислено всі ті складники, що входять до загальної суми „буржуазного націоналізму" неросійських народів СССР. Щоб потрапити в „буржуазні націоналісти", не потрібно всіх тих складників, досить лише одного - двох з них.

Але, повторюємо, „буржуазний націоналізм" у совєтській пропаґанді в'яжеться тільки з неросійськими народами СССР. Ці ж самі його складники відносно росіян, Росії - Московщини, є вже ознакою не „буржуазного націоналізму", а... „пролетарського інтернаціоналізму". Московська пропаґанда просто виключає саму можливість існування „російського буржуазного націоналізму".

Тим часом ці самі складники, які фактично творять „буржуазний націоналізм", живлять, безперервно посилюють у совєтських умовах майже злеґалізований російський великодержавний шовінізм.

Якщо за Леніна українську мову в Україні визнавали для всіх обов'язковою; навіть для присланих з Росії керівних працівників, то за Сталіна, хоч офіційно цього стану й не змінювано, вже досить було тільки розуміти її, а за Хрущова, як і тепер за Брежнєва - Косиґіна, українську людність, звільнену від обов'язку знати свою мову, змушують вивчати російську мову і нею порозуміватися із надісланими з Москви особами. Чого варте, наприклад, пояснення Ірини Вільде в часі її перебування в ЗДА, що, мовляв, до Львова наїхало багато різних фахівців з Росії, зокрема професорів високих шкіл, і тому там тепер так широко вживається російської мови?

Російський великодержавний шовінізм ставить своєю програмою „злиття" всіх неросійських народів у єдиний „совєтський", тобто російський нарід.

Реалізаторами і провідниками російського великодержавного шовінізму є передусім: ЦК КПСС, Рада Міністрів і Верховна Рада СССР. Звідси, з цих найголовніших точок, ідуть розгалуження: ЦК ВЛКСМ Академія Наук СССР, Всесоюзна Центральна Рада Професійних Спілок (ВЦРПС), ЦК партій і „уряди" союзних республік, а далі оті скаби, білодіди, бойченки...

В головних московських установах акумулюється російський великодержавний шовінізм, а потім силою розповсюджується на ввесь СССР. Безперечно, кожний новий наступ на свою субстанцію неросійські народи зустрічають посильним спротивом, який дедалі зростає. Ось у цьому, зокрема, й полягає невмирущість „буржуазного націоналізму". Його не творить штучно українська еміґрація, а потім „перекидає" на рідні землі, як то намагаються доводити Щербицький, Єльченко, Бойченко, Білоколос, а він існує віддавна і продовжує існувати та розвиватися.

Коли говориться про кожночасний вияв „українського буржуазного націоналізму", то відразу ж треба говорити й про чергові заходи Москви. Конкретно, тепер зростання „українського буржуазного націоналізму" в'яжеться передусім з протидією косиґінщині, яка розперезалася на XXIII з'їзді КПСС.

Нічого не навчились вислужники Москви українського роду. Адже їм добре відомо, що першість Москві відмовив не тільки червоний Китай, а й малесенька Альбанія, перед тим це зробила Югославія, а тепер поволі роблять Румунія, Польща, Мадярщина, на власний шлях виходять комуністич-

(Закінчення на стор. 3-ій)

В. Кедровський

КОДЕКС ЕТИКИ УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА

Другий Американсько-Канадійський З'їзд українських журналістів ухвалив кодекс етики. Це вперше в історії нашої журналістики з'явилася потреба такий кодекс укласти. До цього часу ми не мали писаного кодексу, а міродайним був для нас неписаний моральний кодекс. По революції 1917 року наша журналістика на еміґрації поволі ухилилася від моральних засад і нарешті докотилася до такого стану, що довелося укладати кодекс. Однак кожний закон має реальну силу лише тоді, коли його виконується.

Наші дореволюційні журналісти завжди уникали особистих нападів на своїх побратимів чи взагалі на політичних діячів. Ми полемізували лише з певними ідеями, з певними політичними переконаннями або наставленнями наших противників. Ми ніколи не вважали инакодумаючих своїми особистими ворогами, а поборювали ті ідеї та твердження, що їх вони поширювали, пропаґували. Ніколи ми своїх політичних противників не вважали за дурнів, за нечесних людей, і завжди вірили, що вони поступають згідно з своїми переконаннями. Ми не закидали їм, що їхні поступовання викликані їх власними еґоїстичними інтересами.

Стаючи в опозицію супроти якоїсь особи, ми ніколи не підписували своїх статтей невідомими або маловідомими псевдонімами, а завжди ставили під ними своє ім'я, відоме загалові, а зокрема тому, кого ми критикували. Тоді скритикований знав, з ким має діло, і бачив, що його противник не ховається за пліт і готовий прийняти всі заперечення. А крім того це давало запоруку, що автор дійсно думає так, як пише.

З різними підставними нападами та критикою старі журналісти були дуже обережні, і хіба лише кимсь неправдиво поінформовані, не мавши можливости перевірити справи, критикували свого противника.

Подам кілька конкретних прикладів зі своєї журналістичної практики.

У Варшаві виходила газета „Українська Трибуна" під редаґуванням одного з найкращих українських редакторів О. Саліковського. Одного разу редакція цієї ґазети прислала мені статтю, передану їй прокурором українського міністерства справедливости. В статті була піднесена одна справа з моєї діяльности, як державного інспектора. Редакція просила, щоб я висловив свої завваги до статті з тим, щоб вона в тому самому числі помістила і статтю і мої завваги. Я написав вияснення справи, порушеної в статті прокурора. Редакція ознайомила його з моєю відповіддю, і він зняв свою статтю, признаючи власну помилку в оцінці певного факту.

У канадійському „Українському Голосі" друкувалися „Мої спомини про недавне минуле" проф. Д. І. Дорошенка. Я написав свої зауваження до них, вислав їх до редакції і просив перед друком дати їх переглянути проф. Д. І. Дорошенкові. Незабаром редактор „Українського Голосу", Мирослав Стечишин, прислав мені листа з завваженням фактичних помилок, яких я, на думку Д. І. Дорошенка, допустився, і просив дозволити йому ці помилки виправити. Звичайно, я згодився. Пізніше ми зустрічались з проф. Д. І. Дорошенком не як вороги, а як приятелі.

В 1919-1922 роках у Відні виходив тижневик „Воля" за редакцією В. Піснячевського. Коли Піснячевський повів неперебірливу кампанію проти деяких осіб і відносин однаково в Диктатурі ЗОУНР Євгена Петрушевича у Відні, як і в уряді УНР на еміґрації в Тарнові, то кілька співробітників „Волі" на чолі з Олесем, Хомиком і Черкасенком відмовилися співпрацювати у „Волі" і заклали свій журнал „На Переломі".

Подам ще один приклад, чого не можна робити в газеті. Я вмістив у скрентонській „Народній Волі" розвідку п. н. „Чумацтво на Україні", підписавши її тоді відомим моїм псевдонімом. На моє здивування, за кілька місяців в англомовному тижневику „Свободи" з'явився переклад моєї розвідки, але без зазначення, що взято її з „Народної Волі". Не було під нею і підпису автора. Мені залишалося лише подякувати покійному редакторові Степанові Шумейкові за гарний переклад, і він перепрошував мене, признавши, що це був промах. Ще раз повторюю: кодекс журналіста лишиться мертвим документом, якщо наші журналісти не будуть щиро й добровільно його додержуватися.

Леся Лисак

НАЙСЕРДЕЧНІША РОЗПОВІДЬ

Довкола справи, що глибінь душі вашої заторкує, справи преважливої, пекучої й наболілої — і чи не вирішальної — щоденно снуються ваші думки. Про неї й самі пишете, — ради питаєте, й самі дораджуєте. Повсякчас вона вам на серці. Велика вага її, хоч у двох словах вона замкнена: наші діти.

До вас кличуть раз-у-раз всі ті, що ввесь свій труд, увесь зміст та й усю надію свого життя вклали в питання: „Скільки в наших дітей буде українського?" Кличуть - закликають до дії, до діла. Ось знов — не вперше і не востаннє! — чуєте заклик: „Дайте українській дитині рідну книжку до рук! Дайте нашій молоді українську книжку!"

Ви чуєте, скільки в цьому заклику аж до болю напруженого бажання?

Ви чуєте, якою вагою налите їхнє звернення?

Ви чуєте, скільки там живого, кров'ю сповненого серця?

Прошу, не кажіть: „Це все давно відомі речі!" Краще скажіть: „Ми робимо й робитимемо все, що можливе і... неможливе. Бо це наші діти. Наші — і в нас нема нічого дорожчого від них".

Ви маєте рацію. Про відомі речі не завжди легко говорити так, щоб вони переконували. Про відомі речі не завжди охоче слухають. Але навіть найбільш відомі речі доходять до сердець, коли ви розказуєте про них саме так, як відчуває ваша душа. Коли до вас прилине заклик — відповіджте власною розповіддю. Про таки ваші дитячі роки. Про те, як ви тоді відчували.

Можливо, ваша розповідь почнеться так: „Був собі сільський хлопчина, що дуже любив читати. Ах, як захоплювали його книжки! Він був би читав днями й ночами. Та знаєте, як бувало в сільських родинах, та ще й без батька: завжди рук до праці, навіть тих малих, дитячих рук, було потрібно. Де ж бо час витрачати на такі витребеньки, як книжки! Ніби здається — корову пасучи — книжку можна б читати. Але де там! Ти, хлопче, в книжку зачитався, а корова „в шкоду", на чуже поле пішла! Ой, не раз була корова „в шкоді", не раз мати сварила та карала! А скільки то разів у куточку, в коморі, із книжкою ховався і „не чув", як мати кликала щось там зробити. Та як було залишити книжку про Конашевича-Сагайдачного?

З усмішкою в очах, як невинні дитячі жарти, про це тепер згадується — і з задумою в очах, як то напросився, щоб „до шкіл" вчитися послали. Ходив до шкіл хлопчик, що, пасучи корову, книжки про козаків вичитував, школи покінчив, тепер сам у високій школі викладає. Визначний громадянин, визначна людина він тепер. Чи це тому, що колись у Книжку закохався?

... Була колись мала дівчинка, звичайна, як усі інші. Здебільша сама бавитися мусіла, бо не було в неї ні сестер, ні братів. А в її батьків не було часу, щоб з нею забавлятися. Дивує вас це? Хай не дивує: батьки мусіли „людських дітей" в школі вчити, а коли до хати приходили, втомлені були. І голова важка, і в горлі пересохло... Але знаходили час на одне: вчити дівчинку читати... Щось чотири чи п'ять років їй тоді було, — та це неважне. Важне те, що від того часу дівчинка ніколи не нудилась. Тихенько десь в кутку собі сідала і — читала, читала... Ах, як вона любила читати!

Бачу, що ви невдоволено головою хитнули. Вам може видалося, що малій дівчинці „діялась кривда"? Що, хоч батьки втомлені — дітей треба виховувати? Що на це мусить бути час?

Не хвилюйтесь — бувають різні способи виховування. І це був один з кращих. Якщо ще сумніваєтеся — спитайте її саму. Вона скаже вам, що найкращі години з її дитинства — це саме ті, в куточку, з книжкою. Вона скаже вам, що глибоко вдячна своїм батькам за це, бо... вони не могли дати їй нічого кращого, як книжку. Вдячна за те, що в них „не було часу" бавитися з нею, зате в неї був час читати.

Можливо, ви знаєте багато куди цікавіших розповідей. Може цю, коли ви — учень першої гімназійної — запевняли „словом чести" настоятеля бурси, що вже вивчили всі лекції на завтра, а воно зовсім так не було? Ви хотіли вирватися з-під його пильного ока, щоб, сівши в саду на лавці, гризти зелене, квасне яблуко — й читати. Вас же ж так манила книжка, що ви її почали читати... в школі, під лавкою!

Або може розкажете про те, як ви затуляли шматками газет щілини в дверях, щоб пані, в якої ви були „на станції" — не бачила, як по ночах висвітлюєте її дорогу нафту? А що ви могли зробити, коли ви мусіли докінчити книжку, бо завтра відбере її ваш товариш, що вже три дні на неї чекає!

Або може про оливну лямпочку перед образом Божої Матері в перемиському Дівочому Інституті, де ви за малим не попсували собі очей, читаючи цю прекрасну книжку?

Розкажіть про те, що вже стільки літ бринить у вашому серці. Це одна з ваших найкращих розповідей. Розповідь про „першу любов"... до книжки. Чарівної книжки, якої ви ніколи не зможете забути. Розкажіть тим, з якими тепер пов'язала вас велика любов: вашим дітям.

Або ні: не треба слів. Покладіть перед вашою дитиною книжку. Діти відчувають мову сердець. Вони відчують, вони мусять відчути, чого ви так прагнете, щоб вони пережили те, що ви колись...

ЛІТЕРАТУРНИЙ ЖУРНАЛ У БАЧЦІ

У місцевості Новий Сад у Бачці, Югославія, появився друком з друкарні в Руському Керестурі відновлений після 12 років перерви, журнал „Шветлосц" („Світло"), присвячений справам літератури, мистецтва, культури й суспільним питанням. Журнал писаний місцевою говіркою — мішаниною різних слов'янських слів, у тому й українських, але є в ньому й матеріяли, писані українською мовою: стаття Романа Мизя „Співець боротьби й контрастів" (про Івана Франка) та в відділі поезії вірші Івана Терлюка „Дід і онук" й Ореста Власова „Мрія у відвідинах у одноманітності".

У вступі до журналу редакція пише, що теперішній час потверджує потребу появи такого журналу для „нас, югослов'янських руснаків - українців".

Ол. Марітчак

„РОКИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ"

2.

Автор спогадів, д-р Кость Паньківський, який обняв обов'язки голови Українського Крайового Комітету, так описує тодішнє положення: „Загал суспільства огорнула знеохота й небажання анґажуватися. Всі мої зусилля запросити до праці в комітеті людей, яких намітила президія Ради, натрапляли на трудноці. Люди тяжко переживали перехід від „державности" до „комітету". Загальна опінія не могла погодитися з тією формою і була їй противна. Ніхто не хотів експонуватися як співробітник із німцями, хоч праця в усіх інших урядах і установах була також „колябораціє ю."

Д-р Кость Паньківський при обнятті Українського Комітету мав за собою авторитет Митрополита Андрея Шептицького та д-ра Костя Левицького, а крім цього допомогу збоку проф. д-ра Ганса Коха і полковника Бізанца, кол. німецьких колоністів у Галичині, які прихильно відносилися до української справи. Але все ж таки ведення справ Українського Комітету вимагало великого труду і посвяти, бо сам автор спогадів зазначує в передмові, що цей Комітет „був обмеженням і звуженням та спиненням національного розвитку, формою організації, ласкаво признаної окупантом взаміну бажаній державності. Ми дивились на УЦК в Кракові як на досягнення, а на Український Комітет у Львові як на приниження."

В 12 розділах книжки „Роки німецької окупації" автор подає докладні звідомлення з праці Українського Комітету в таких важливіших справах: політика Крайового Комітету, взаємини з поляками і жидами, розбудова роботи Комітету, взаємини з ОУН, господарські і військові справи, а зокрема справа дивізії та юнацтва протиповітряної оборони, звідомлення про повні грози репресії та врешті життя української громади під німецькою окупацією. Останній розділ говорить про час ліквідації праці Комітету в Галичині.

До звідомлення про взаємини з поляками і жидами дозволю собі подати доповнення. В перших днях липня 1941 р. звернулася до мене дружина арештованого німцями Казимира Бартля, професора Політехніки у Львові та кол. прем'єра польського державного правління, з проханням про інтервенцію у німців. На мої запити в тій справі одержав я інформацію, що проф. Бартля вже розстріляли. Під час мого урядування в ЛОУ з'явилася у мене делеґація жидівських жінок в справі арештованого німцями д-ра Мойсея Доґілевського, віцедекана Адвокатської Палати у Львові, редактора жидівського щоденника „Хвиля" та провідника галицьких сіоністів, з проханням про інтервенцію. В делеґації була також дружина арештованого, яка в ході розмови про інтервенцію зомліла. Я тоді погодився інтервеніювати в Ґестапо. Інтервенція була коротка. На запит урядовця Ґестапо, чи д-р Доґілевський жид, я потвердив запитання, і тоді урядовець Ґестапо встав з місця, поглянув на мене грізними очима і сказав: „Якщо ви ще раз посмієте інтервеніювати в жидівських справах, будете негайно арештовані". Так закінчилася моя інтервенція в справі д-ра Доґілевського.

Згадати слід також один епізод з мого переживання, так сказати, у військових справах. Під час ліквідації ЛОУ в серпні 1941 р., коли мав я розмову з д-ром Отто Бауером, керівником відділу внутрішніх справ при Дистрикті Галичини, а згодом віце - губернатором, у справі численних зголошень української молоді до української армії, які наспіли до ЛОУ і повітових старость, д-р Бауер заявив: „Нехай вони зголосяться до німецької армії". Коли я сказав, що „вермахт" це не українська армія, д-р Бауер відповів: „Ми вашої помочі не потребуємо, за три місяці будемо з русскими готові". Таке було тоді наставлення німців до проблеми „Нової Европи". Як відомо, д-р Бауер згинув в лютому 1944 р. з большевицької руки.

Книжка д-ра Костя Паньківського „Роки німецької окупації" має 480 сторінок, а перша частина спогадів: „Від держави до Комітету" 160 сторінок, з численним фактичним матеріялом. Трудно в газетній рецензії зайняти становище до всіх порушених у спогадах справ. Оцінюючи великий вклад праці д-ра Костя Паньківського, належить прийняти фактичні дані, подані у згаданих книжках до відома, а з деякими поглядами і висновками автора можна б речево дискутувати. Період німецької окупації українських земель в 1941 - 1944 був важливий для наступного розвитку подій, і помилки тодішнього німецького проводу та недоцінення ваги української справи вплинули поважно на хід дальших подій і вирішили вислід другої світової війни.

Також сьогодні відношення держав вільного світу до української проблеми насуває поважні рефлексії щодо правильности міжнародної політики згаданих держав. На нашу думку, справа державности України є єдиною правильною розв'язкою проблеми Сходу Европи, і недоцінювання цієї проблеми спричинило другу світову війну, а тепер загрожує людству третьою світовою війною, вже з ужиттям атомової зброї.

Вертаючись, врешті, до справи окупації українських земель, австрійської, польської, російської, німецької чи всякої іншої, слід завважити ось що: коли ми зовсім тверезо розглядаємо хід подій на Україні, сили нашого організаційного життя в діяспорі і теперішню міжнародну ситуацію, то мусимо дійти до переконання, що немає сили, яка могла б спинити великий український нарід у його ході до власного, незалежного державного життя. (Кінець)

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

● **Американська амбасада** в Москві дістала повідомлення від совєтського уряду, що може вислати свого представника на судовий процес проти двох американських туристів, що їх большевики арештували були в Ленінграді за провини проти митно - грошових розпоядків. Одному з тих молодих американців закидають також, що він украв з готелю в Москві маленьку, напевне безвартну, фігурку.

МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ КОМІТЕТ „СТОДОЛЯРОВОГО БЕНКЕТУ” ВІДБУВ СВОЄ ОСТАННЄ ЗАСІДАННЯ

Український Громадський Комітет Метрополії Ню Йорку — Ню Джерзі для влаштування бенкету в честь Блаженнішого Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви, Кардинала Йосифа Сліпого, відбув в четвер 10-го листопада, в домівці Об'єднаного Комітету в Укр. Нар. Домі, о годині 8:30 вечором, в приявності 15 членів, своє останнє Засідання. Засідання відкрив і ним проводив голова Комітету д-р Ярослав Восвідка, а протоколував секретар інж. Ярослав Городецький.

Д-р Я. Восвідка ствердив з вдоволенням, що Комітет, покликаний до життя в січні для влаштування бенкету із вступом 100-долярів, закінчив з повним успіхом свою працю, а саме: 5-го червня його заходом відбувся величавий й репрезентаційний бенкет в одному з кращих готелів Ню Йорку, з участю Стемфордського Владики Кир Йосифа Шмондюка, численного українського духовенства й сотень українського громадянства, а чистий дохід з бенкету в сумі 31,600-долярів переслано на руки Верховного Архиєпископа-Кардинала Йосифа Сліпого на потреби Українського Католицького Університету. Для придбання якнайбільшого числа учасників цього бенкету, Комітет нав'язав контакт з широкими кругами Українського громадянства метрополії, інформуючи його при тому про ціль і завдання Українського Католицького Університету. Промовець вважає, що Комітет не повинен закінчувати своєї діяльности, але продовжувати її, щоб далі нести поміч згаданому Університетові. Про цю справу буде ще говорити пізніше.

Касовий звіт зложив скарбник Комітету дир. Ярослав Пастущенко, подаючи докладно всі суми приходів і розходів та стан кінцевої готівки, який представляється слідуючо:

1) Приходи:
із вступів на бенкет:
готівкою $39,233.93
деклараціями 1,025.00
разом $40,258.93

2) Розходи:
Вислано до Риму чеком $31,600.00
Покрито кошти бенкету 6,922.00
Разом видатки 38,522.00

3) Остає в касі 1,736.93

Стан каси показує 1,736.93 дол., в цій сумі є готівки 711.93 дол., і декларацій на суму 1,025.00 дол. Вся готівка зложена в касі Кредитової Кооперативи „Самопоміч” в Ню Йорку, та буде вислана додатково Кардиналові. Кінчаючи свій звіт, дир. Пастушенко заявляє, що за вислані гроші до Риму на руки Верховного Архиєпископа - Кардинала Йосифа Сліпого Комітет одержав від Їх Еміненції два листи і спеціяльну Грамоту з подякою для Комітету й жертводавців з підкресленням, що пожертва нюйорської громади є одною з найбільших, досі присланих на потреби університету. Після короткого обговорення стану каси, яку, до речі, перед тим провірила Контрольна Комісія Комітету під проводом голови адв. Романа Гуглевича, приявні приняли до відома і одобрили зложений звіт. Крім цього ухвалили помістити в українській пресі грамоту - подяку від Верховного Архиєпископа-Кардинала Йосифа Сліпого та вислати окрему подяку від Комітету всім тим жертводавцям, які зложили 100 долярів.

Після полагодження фінансових справ, члени Комітету обговорили справу дальшої допомоги Українському Католицькому університетові в Римі, яку то справу зреферував д-р Восвідка і у висліді цього ухвалили вислати приготовані Президією Комітету листи в тій справі до всіх наших організацій, товариств і установ, як також до громадян.

Закінчуючи це останнє Засідання Комітету, голова його — д-р Ярослав Восвідка сердечно подякував всім членам Комітету за їх гармонійну співпрацю та безкоштовний труд, які вони віддали, працюючи кілька місяців в Комітеті. Подібну подяку від імені Стемфордського Владики зложив о. декан Володимир Анкрушків.

Пресовий Референт
З. С.

ЙОСИФ КАРДИНАЛ СВ. РИМСЬКОЇ ЦЕРКВИ
БОЖОЮ МИЛІСТЮ І СВ. АПОСТОЛЬСЬКОГО ПРЕСТОЛУ БЛАГОСЛОВЕНІЄМ
СМИР. ВЕРХОВНИЙ АРХІЕПИСКОП, МИТРОПОЛИТ ГАЛИЦЬКИЙ І ПР.
МИР У ГОСПОДІ І АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ

Хвальному Українському Громадському Комітетові Метрополії Ню-Йорк та всім Дорогим Жертводавцям Складає щиру подяку за княжий дар: 31.600.- ам. дол. на Український Католицький Університет. Нехай Всевишній відплатить всещедро Вашу жертву.

Дано в Римі, дня 1. серпня 1966.

† Йосиф

Фотокопія листа Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Й. Сліпого

Відбулися Загальні Збори Відділу Схід ОУВЛ

Філядельфія (Д. Б.) — Загальні Збори відділу Схід Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів в Америці відбулися тут дня 6-го листопада в домівці УСО Тризуб. Наш відділ начислює на Сході 35 членів, розпорошених по всіх стейтах і більших містах сходу Америки, від Вашингтону почавши на стейтах Нової Англії кінчаючи. Тому важко всіх тих членів зібрати. Все ж таки прибуло 15 членів і три кореспонденційним шляхом взяли участь у зборах. Зібраних привітав діючий голова відділу Юрій Білик, а президія Зборів в особах Ю. Цегельського — як предсідника і І. Куйдича — як секретаря провадила за програмою ці 14-ті з черги збори.

Звіт з діяльности Управи і голови подав голова відділу. Дуже вдалою була зустріч „Під ялинкою”, коли деякі учасники ділилися споминами з минулих переживань. Вдалою теж була імпреза для вшанування 70-ліття життя і 45-ліття наукової діяльности заслуженого для української науки, б. професора київського університету, б. проф. УТГІ на еміграції Сергія Крашеннікова. Заходами Управи влаштовано товариську зустріч із молодим ученим з Австралії, Романом Микитовичем, котрий висланий тамошнім урядом у наукових цілях завітав до Філядельфії і тут познакомив своїх товаришів із своїми дослідами і побутом в Австралії. Роман Микитович ветеринарний лікар, родом зі Львова, свого часу вславився тим, що був знаним спортовцем (побив український рекорд в бігу на 100 м), а тепер в Австралії тим, що винайшов новий спосіб боротьби з кріликами (ізолювання запаху крільчихи).

Цікавою була зустріч із Володимиром Ціханським, вет. лікарем, котрий прибув із України на сталий побут до Америки. Від нього довідалися зібрані колеги про життя і побут на Рідних Землях, а передовсім про умовини праці ветеринарного лікаря.

Новинкою для всіх, а для професіоналів спеціяльно, була виставка малярських праць і скульптур двох членів Об'єднання — Богдана Кондри і Богдана Саса, що, крім своєї професійної роботи, ще знаходили час на креслення, малювання і ліплення. Виставка тривала два тижні, відвідало її 150 осіб. Представником від організації на 100 доляровому бенкеті був голова відділу, він теж був делегатом на Конгресі УККА.

Після живої дискусії і уділення абсолюторії з признанням за багату діяльність, — вибрано нову управу в особах: Ю. Білика на голову, по раз третій, на містоголову, — Івана Куйдича, на секретаря — Мирона Захаріясевича по раз четвертий, а на скарбника — Франца Наумика. Контрольну Комісію очолив: Юрій Цегельський з Мамчуром Т. і Б. Кондрою.

Нова управа заплянувала влаштувати на днях Науковий Семінар і притягнути до співпраці тих товаришів, що стоять осторонь Об'єднання, і молодих, але відомих вже учених, і представити їх тутешньому громадянству. Черговим завданням управи буде довести до діяльности Комітет Професійних Об'єднань і скликати З'їзд професійного світу.

Звернути увагу на студентську молодь і поробити заходи і заохотити молодь до студій вет. медицини. Зобов'язати всіх членів фінансово допомогти видати Альманах українського вет. лікаря, що має незабаром появитися друком заходами Об'єднання. Головним редактором є Ярослав Гелета з Вашингтону. Це буде перша і одинока цього роду публікація про участь ветлікарів і їх заслуги для нашого громадянства, почавши від знаних нам часів.

Тут треба ще згадати, що два члени Об'єднання виголосили реферат про перевірку м'яса і про заслуги вет. медицини в охороні людського здоров'я. Таку діяльність належало б продовжувати.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Теодор Федоришин

АНДРІЇВСЬКІ ВЕЧЕРНИЦІ

Не буду я описувати давні українські звичаї та обряди пов'язані з родинним життям. Колись в нас, на рідній землі, молодь чекала дня св. Пилипа. Від того дня зачинався піст перед Різдвом Христовим. Він тривав 6-ть тижнів.

До св. Пилипа всі роботи на полі були покінчені. Господині зачинали свою тяжку працю з пряжею. Прясти ніхто не зачинав в той день, бо був би голий і все ходив бе без сорочки, бо „хто пряде на Пилипа, той голий як липа”. В цей день дівчата, договорювалися, до котрої хати будуть сходитися прясти на „вечерниці”, а в котрій будуть справляти „Вечір перед Андреєм”.

Мати навивала прядиво і зачинала прясти. Ця праця була дуже тяжка. Не одна господиня, як посиділа цілу зиму під куделею, то пушки на пальцях до крови витерла.

Добра пряха, від рана до пізньої ночі напрала не більше, як півмітка.

Моток має дванадцять пасем, одно пасмо має десять чисниць, а одна чисниця має тридцять ниток.

З веретена мотає на мотовило, це був патик, довгий на два і півметра, мусів мати два ріжки, а до другого кінця того патика прибивали поперечку, а мотали на чотири боки мотовила, а тільки одна четверта була рахована.

Мати виправляла дочку на вечерниці то наказувала їй, щоб була чемна, та щоб напряла хоть два пасма, — як так не зробить, то більше мати не пустить на вечерниці.

Дівчата вечером сходилися з куделями, пряли, співали набожних пісень, а також колядували. Старші оповідали казок, а старенькі бабці, розказували про страхи, всякі біди, як колись мучили людей, таке страшне, що дівчата аж плакали.

Того дня варили, пекли і смажили пампушки на олії. Як то все було готове, клали в гарячу піч, закривали, щоб не вистигло. Як на дворі було темно, тоді дівчата зачинали свою ворожбу, викликуючи будучу доленьку.

Але і хлопці не пішли спати, а приготовлялися проти дівчат; клали рогатки на переходах, завішували коновки з водою, робили сильця зі шнурків, на річках переносили кладки.

Наведу кілька прикладів таких ворожінь: Ворожба з чіпцем і гребінцем. Кладуть на лавку дві миски дном вгору, під одну кладуть чепець, а під другу гребінець. Дівчата гадають, як покаже на чепець, то скоро вийде заміж. А як на гребінець, то ще довго буде чесати косу дівкою.

Ворожба з перстенями: Кожна дівчина значить свій перстень, дає господині дому. Вони виходять з хати, господиня вішає по під образи, кличе дівчат зі зав'язаними очима, щоб вгадували, на котрім кілку висить її перстень, як дівчина вгадає, то вийде заміж, як ні, то ще буде дівкою ходити.

А була ворожба й така: Господиня дому виганяє дівчат з хати, ставить на стіл батіг, шило, воду, гроші, чарку, вуглик, накриває обрусом. Кличе дівчат до хати. Дівчата крізь обрус вказують на своє щастя. Якщо дівчина покаже на батіг, то вийде заміж за бідного, наймита. Як на шило — то вийде за шевця, як на воду то вийде за водоношу, як гроші, вийде за багача, як на чарку — то буде її чоловік пияк, а як на вуглик, то вийде заміж за коміняря.

Ворожба на воску: Дівчата ідуть до джерела по воду, якщо донесуть в ротах, але хлопці добре пильнують дівчат, і не дають донести воду в роті. Як вже наносили води, кладуть миску з водою на поріг, топлять віск і ллють на воду і приговорюють: „щастя моє покажися мені”. Знахорка вибирає віск з води, кладе дівчині на долоню, і ворожить майбутнє. Якщо на воску покажеться щось в роді вінка, то по святах вийде заміж

Ворожба на пампушках: Дівчата ставлять свої пампушки під ряд на долівку, пускають в хату собаку. В котрої дівчини собака з'їсть перший пампух, та найскорше вийде заміж.

Ворожба на дровах: Дівчина вносить до хати купку дров і рахує, як є паристе число, то скоро вийде заміж, а без пари, то ще ні.

Ідуть всі на двір рахувати коли в плоті, але це ворожіння не є безпечне для дівчат, бо хлопці збиточники, часом пліт намалюють. Рахують за початком — молодець — вдовець. Останній колик каже долю дівчини.

Вороження терлицею: Дівчина кладе терлицю в воротах, бере горстку конопель і вдаряє 9 разів мечиком, прислухується, звідки собака дасться чути, з тої сторони буде її суджений.

Ворожба на соломі: Дівчина йде до соломи, і як за першим дотиком знайде колосок, а в нім було зерно, то напевно прийдуть старости.

Ворожба на сім'ю: Дівчина йде до комори назадгузь, до мішка, набирає лівою рукою три кулаки сім'я і кидає до фартушка. Иде там, де сходяться три дороги, стає до схід сонця, сіє від себе і приговорює:

Андрію, Андрію,
Коноплі сію,
Спідницею волочу,
Віддаватися хочу.

Решту насіння сипле на одну купку, падає на вколішки, руки зносить вгору, як до молитви і каже:

Свята Покровонько,
Накрий мені головоньку.
Сяков, таков, онучею,
Найся дівкою не мучу.

Встає на ноги і крутиться на одній нозі і приказує:

А ти св. Андрію,
Опікуне дівочий,
Дай мені знати,
З ким, я буду
До шлюбу ставати.

Вороження з ключами: Дівчата йдуть гуртом по під хати, стукають до вікон і питають?

Господине, а де покласти ключі? З хати чути голос: поставте близько скрині, дай Боже, щоб ви були, до року всі ґаздині.

Аж тепер черга на паляницю: чіпають її на шнурок до сволока так високо, що хлопець з заложеними руками має підскочити і вкусити зубами. Дівчата роблять збитка хлопцям, і не дають нагоди, щоб котрий скочив і вкусив паляниці, бо був би кінець забаві.

Ось незадовго буде 25 років, як ми покинули свою рідну землю, рідні села, рідну стріху. Але своїх рідних традиційних обрядів та звичаїв, що нам передали наші предки, ми не забули.

НОВІ ОСОБИ В СТАРИХ ЛАХАХ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ні партії Італії, Франції, Японії, Північної Кореї. Все це припечатали б тавром зради і буржуазного націоналізму за Сталіна, — як то й зроблено було у відношенні до Тіта і Гомулки. Тепер Москва змушена набрати в рот води.

Але, коли такі речі не є вже „буржуазним націоналізмом” для китайців, альбанців, юґославів, поляків, румунів, то чому вони мають бути ним для українців, білорусів, грузин, вірмен, латишів, литовців, естонців?

Українська еміґрація, про яку писав Бойченко, в більшості своїй тяжкою працею заробляє на хліб насущний, і від тих заробітків відриває певні суми, щоб ширити правду про Україну, щоб закордоном плекати українську мову, культуру, літературу, мистецтво, щоб правдиво інформувати про різні події українців на рідних землях.

Коли ж В. Бойченкові так уже хочеться побачити юд українського походження, то хай, під час якоїсь урочистости в приміщенні Верховної Ради УССР у Києві перейдеться перед великими дзеркалами разом з Скабою, Вілодідом і т. п. Тоді й побачить їх.

ТУРНЕ ВОЛОДИМИРА ЛУЦЕВА

До Америки й Канади приїхав у жовтні з Лондону молодий мистець тенор і бандурист Володимир Луців. Централя СУМА прийшла з поміччю молодому мистцеві, приймаючи опіку над його виступами.

Наші побоювання на брак нових українських тенорів ширшого маштабу заспокоїв блискучий, свіжий, музикальний відданий цілим своїм єством українській пісні й бандурі мистець В. Луців. Відкрив його в 1947 році і вивчив гри на бандурі відомий бандурист і соліст Капелі Бандуристів п. Назаренко в Гослярі біля Гановеру у Німеччині. По довгих роках розлуки, на концерті в Дітройті, на якому зібралася численна публіка включно з ветеранами Капелі Бандуристів, наш мистець зворушений до сліз, публічно подякував п. Назаренкові за його зрозуміння молодого Влодка в таборі в Гослярі і за вивчення його гри на бандурі, з якою тепер не розлучається, а грою на ній захоплює найвибагливішого слухача.

Наші бандуристи - солісти, будучи добрими інструменталістами, не все розпоряджали добрими голосами і звичайно їхня увага була зайнята більше грою на бандурі, ніж співом. Аж тут приїжджає соліст тенор зі знаменито вишколеним в Італії голосом і бандурист неперевершеної якости.

Коли в 1948 наш Влодко виїхав до Англії до Братфорду, взявся до праці над собою. Протягом трьох років працював фізично і студіював, а за ощаджені гроші виїхав в 1951 р. до Лондону, де по виступі перед комісією при консерваторії св. Трійці дістав стипендію, як ліричний тоді баритон. По одному році науки співу бере участь у конкурсі, виконуючи партію Марселя в опері Богема — Пуччіні, здобуваючи фахові признання за свій голос. Не маючи фінансових засобів, зданий на Божу поміч, при кінці того ж року їде до Риму, де по успішнім іспиті, принимають його до славної консерваторії ім. св. Цецилії, де студіює спів і інші теоретичні предмети протягом 5-ох років. І там з нашого баритона по році науки, роблять тенора. У 1955 як тенор влаштовує дуже успішний концерт у Музичній Академії. У програму майже кожного концерту включає українські пісні з бандурою, дає пояснення про походження бандури.

Фінансовою поміччю під час його студій у Римі прийшов йому тодішній батько українських скитальців Кир Іван Бучко, якому наш соліст є дуже вдячний і зобов'язаний. Під час студій у Римі вивчає оперові партії з Ріґолетта, Ля Травіята, Любовний Напій, спеціялізується в неаполітанських піснях і рівночасно побільшує свій український репертуар.

По закінченні музичних студій задумує вернутись до Англії. По дорозі затримується у Брюсселі, де українці влаштовують йому авдицію в радіо. По успішнім виступі в радіо його анґажують на Світову Виставку, де протягом цілого тижня виступає з українською програмою і з невідлучною бандурою, як одинокий український репрезентант вільного світу. У 1959 р. наш соліст виступає в Англії по різних театрах, здобуваючи сценічний досвід. Одним з найзамітніших виступів мистець вважає концерт у Роял Алберт Гол, перед 7,000-публікою, а українською програмою.

Небувалий успіх відчиняє йому нові можливості. У 1960 р. бере участь у великому конкурсі, з якого тільки три переможці мали виїхати на міжнародній конкурс фіналістів до Бельгії. В обох випадках наш тенор - бандурист здобуває 1-ше місце. Крім грошової нагороди дістає як переможець Чашу Европи. На цілу Европу через „Евровідію" залунав голос нашого молодого тенора. Подивугідне завзяття і гордість українського мистця, серед найбільше несприятливих еміграційних обставин, не здаватися.

Пісні про Україну, старі козацькі думи, які припадають пилом забуття, наш тенор - бандурист Володимир Луців витягає на денне світло. Бере у руки бандуру і перед нашими очима видвигає наше світле минуле. Свій прекрасний голос, творчу інтерпретацію, розуміння рідних стилів, віддає на послуги українській пісні і бандурі. Його не тягне чужа опера, хоч має на це всі дані. Він дитина української еміґрації хоче віддати увесь свій талант поневоленій Україні. Своїм прекрасним голосом і чуттям витискає сльози у присутніх, виконуючи безсмертні козацькі думи. Так виконуваних дум не часто приходиться слухати. З нашою піснею на устах і бандурою в руках їде в Лондон, Париж, Берлін, Рим, Амстердам, Туніс, Сицилію, Швайцарію, Мюнхен, Ганновер, Роттердам, Штрасбурґ. Виступає усюди в радіо, дає пояснення про бандуру, про Україну. Честь і слава таким мистцям, яким є тенор-бандурист Володимир Луців.

Кирило Цепенда

ВІТАЄМО НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРОФЕСІОНАЛІСТА

Ярослав Томашівський

Американська Україна, а з нею й УНСоюз радіють, коли наша молодь по закінченні університетських студій занимає посади по університетах Америки й Канади. Одним із таких є мґр Ярослав Томашівський, асистент професора при Відділі чужих мов Південно-Міссісіпійського університету в Америці.

Народився він 1921 р. в Станиславові. Закінчивши народну школу, в 1942 р. склав іспит зрілости в Українській Гімназії в Станиславові.

Студіював на правничому факультеті УНРРА та Українській Високій Економічній Школі в Мюнхені економію, де в червні 1948 р. здобув титул „дипломованого економіста". В Ляйфі в Баварії закінчив курси англійської мови.

До ЗДА прибув 1949 р. У вересні 1951 р. покликано його до американської армії. Після вишколу в Форті Дікс, успішно складає іспит з чужих мов в Форті Левенс в Массачуссетсі та їде як перекладач, на Далекий Схід. Був в Японії, Кореї та Філіпінах. Був теж і в Европі: Німеччині, Австрії Голляндії та Швайцарії. В 1953 році одержав американське громадянство. 1954 р. був „гонорово звільнений" з американської армії.

Після повороту до Америки в рр. 1960-62 працював в правничій бібліотеці Єйльського Університету в Ню Гейвені, а відтак в правничій бібліотеці Нюйоркського Університету в Ню Йорку до осени 1966 р. — Під час праці студіював славістику. 16-го вересня 1966 р. успішно склав іспит „маґістра славістичних наук" та в осени ц. р. виїхав на працю асистента професора Південно - Міссісіпійського університету в Геттієсбурґу.

Дописує до наших і американських журналів на славістичні теми, про Миколу Гоголя, „Слово о полку Ігоря", Києво - Печерський Патерик, Кирила й Методія, тощо. Пише вірші і повісті, які плянує видати. Має ще недруковані машинописи літературознавчих і славістичних праць різними мовами.

Є членом 455-го Відділу Українського Народного Союзу ім. Лесі Українки в Ню Йорку.

Д-р О. Соколишин
член 455. Відділу УНС

Участь українок у концерті МММ

В Парижі, осідку Централі МММ (Світового Союзу Матерів) відбувся 2-6 листопада 1966 р. міжнародний Конґрес з участю европейських, південно - американських і африканських країн та двох екзильних груп — української і литовської.

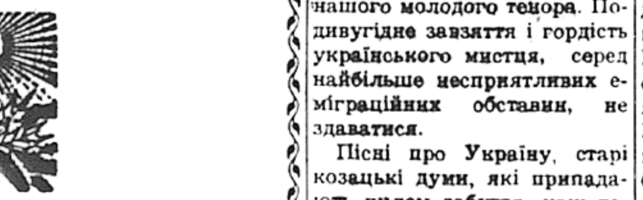
СФУЖО (Світова Федерація Українських Жіночих Організацій), яка є членом МММ, взяла участь у Конґресі через своїх представниць: інж. Зінаїду Витязь з Бельгії та пп. Ангелину Ковальську й інж. Катерину Штуль з Парижу. З українок була теж присутня на Конґресі п. Люба Вітошинська, членка Управи Союзу Українок Франції, — як репортер.

Темою Конґресу було „Особлива роля матері в підготові молоді до подружнього життя". На цю тему була вже заздалегідь розіслана Централею МММ анкета до різних країн і її висновки були реферовані на Конґресі. Теж виступали з доповідями визначні спеціялісти з ділянок медицини, біології, психології, виховання.

Представниці СФУЖО брали активну участь у нарадах і мали змогу виступу. Інж. З. Витязь третього дня Конґресу при точці „Діялоги з матерями" була запрошена до президіяльного стола і виголосила доповідь „Становище української матері і інших уярмлених народів". Доповідь мала живий відгук у учасниць Конґресу, а інж. К. Штуль забрала голос і дискусії над доповіддю п. де Рімакер-Леґо, що є міністром родини й побуту Бельґії. П. Штуль говорила про труднощі матері у країнах, де держава повністю контролює виховання молоді. Під час виборів Управи (Міжнародної Ради МММ). інж. К. Штуль увійшла в склад Управи, як представниця українок в екзилі.

УПРАВА СФУЖО

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 18-го ГРУДНЯ 1966 Р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ, Відд. 342 о год. 1:30 по пол. в кл. ч. 2 при церкві св. Димитрія. Тому, що наближається кінець року, просимо членів вирівняти свою заборгованість. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відд. ім. Т. Шевченка о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Говп Евеню в Пассейку. На зборах є важні справи, буде звіт Ювілейного Комітету з Ювілейного Бенкету, що відбувся 4-го грудня. Також звертається Управа до членства, щоб приєднувало членів до УНС. Проситься вирівняти звої залеглості до 22 грудня ц. р. — В. Марущак, рекр. секр.

Розшуки

СТАРЕНЬКА МАТИ
пошукує сина
ЮРКА КУЦМИДУ
уродж. в селі Насічне або Царинськім, пов. Лісько, Зах. Укр., виїхав до Німеччини в 1940 р., правдоподібно мав переїхати до Канади. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголосити на нище подану адресу. Заграничні засописи прошу передрукувати.
Mrs. Luba Mokey
2521 Callahan Avenue
Watervliet, N.Y. 12189

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

З УВАГИ НА ЗАКІНЧЕННЯ БІЖУЧОГО РОКУ, АДМІНІСТРАЦІЯ ПРОСИТЬ ВСІ ТОВАРИСТВА ЧИ ПООДИНОКІ ОСОБИ, ЩО ДОВГУЮТЬ ЗА ОГОЛОШЕННЯ, ВИРІВНЯТИ ЇХ КОНЕЧНО НАЙДАЛІ ДО

15-го грудня 1966 року

ПОШУКУЄМО
Канцелярійних урядовців
— для —
Рекордового Відділу УНСоюзу
в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Побажане знання української та англійської мов, досвід у канцелярійній праці, статистиці і т. п. та машинописання.

Постійна праця, платня після умови, "Blue Cross & Blue Shield" та групове забезпечення у висоті річної платні, оплачувані працедавцем, платні вакації й інші догідні умови праці.

Зголошення на письмі із коротким життєписом, поданням освіти та досвіду, просимо слати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
RECORDING DEPT.
81-83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, ч. 5734. Тарзан звільнився!

На щастя вулканічне гуркотіння звалило дерево, до якого був Тарзан прив'язаний . . .

Уможливило йому працю, щоб звільнитися зі шнурів!

Він знайшов свою зброю і побіг... Остання розпачлива проба втекти від полум'яного пекла!